

Grannsamverkansbladet

Ett informationsblad för grannsamverkan
inom Lokalpolisområde Nyköping

Polisen

Några inledande ord

Hej grannsamverkare!

Här sitter jag, dagen efter en konferens, och känner mig väldigt inspirerad. Den 19/11 genomfördes nämligen den årliga grannsamverkanskonferensen som ni kan läsa mer om senare i det här brevet. En förmiddag gick snabbt (!) och vi som deltog fick ta del av både goda exempel från arbetet med grannsamverkan, men också tankar kring hur arbetet med grannsamverkan kan utvecklas bortom det som man kanske traditionellt tänker att metoden är till för – att förebygga inbrott och stölder.

Det är olika hur arbetet med grannsamverkan sker i olika kommuner och vissa, såsom lokalpolisområde Uppsala-Knivsta, har kommit långt i utvecklingen gällande användandet av Grannsamverkansappen. I vårt område, lokalpolisområde Nyköping, har vi inte kommit lika långt med den biten från Polisens sida. Vi har dä-

remot sett att många områden har appen och det tycker vi är enormt positivt! En sak som jag fick med mig från konferensen är nämligen just det här med vikten av kontakt med sina grannar – för det är bara så vi skapar tryggare områden och förebygger brott tillsammans.

En sak är säker, att förebygga brott är ett gemensamt arbete där du, jag, polisen – *alla* – behöver hjälpas åt. Ingen kan göra allt, men alla kan göra något. Jag fick också med mig två fraser från gårdagens grannsamverkanskonferens, som jag tycker sammanfattar

en stor del av just det här att vi måste agera tillsammans och att vi alla gör skillnad:

”Det krävs en by för att uppfostra ett barn” och ”Våld är inte en privatsak”. Du kan läsa mer om innebörden med det senare i det här brevet, men fraserna talar också mycket för sig själva.

Det sista jag vill skicka med är en påminnelse om det medmänskliga och något som för många är så självklart, men som också är viktigare än du kanske tror: Hälsa på dina grannar och var trevlig. Hälsa på barnet som leker på gatan. Det är i det lilla som tryggheten i ett område börjar byggas upp, och som du börjar lära känna ditt område. Det är grunden till att skapa den där magkänslan som säger ”nu är något fel”. För samtidigt har du då kommit långt på vägen att ta dig över den där tröskeln att ställa en omtänksam men jobbig fråga till din granne, eller att skriva om en känsla i en grannsamverkanschatt.

**Tack för det jobb du gör.
Ta hand om dig och din granne!**

Med vänliga hälsningar,

Taru, administrativ samordnare för grannsamverkan i Lokalpolisområde Nyköping

Brottsutvecklingen de senaste åren

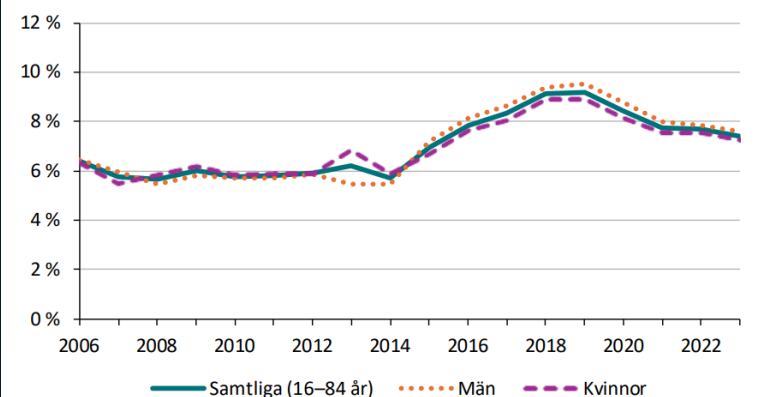
I april släppte Brottsförebyggande rådet (Brå) en rapport om brottsutvecklingen för ett antal utvalda brottstyper under en 10-årsperiod fram till 2024. I vissa fall finns siffror från år 2000 med. Rapporten visar åt vilket håll utvecklingen gått för ett antal brottstyper såsom bostadsinbrott och bedrägerier. Underlaget till rapporten kommer främst från den nationella trygghetsundersökningen (NTU)* och statistik över anmälda brott.

Vi har gjort en förkortad sammanfattning för några av brottstyperna i rapporten som vi tror kan vara intressanta att ta del av utvecklingen för. Vad säger då Brås rapport om brottsutvecklingen?

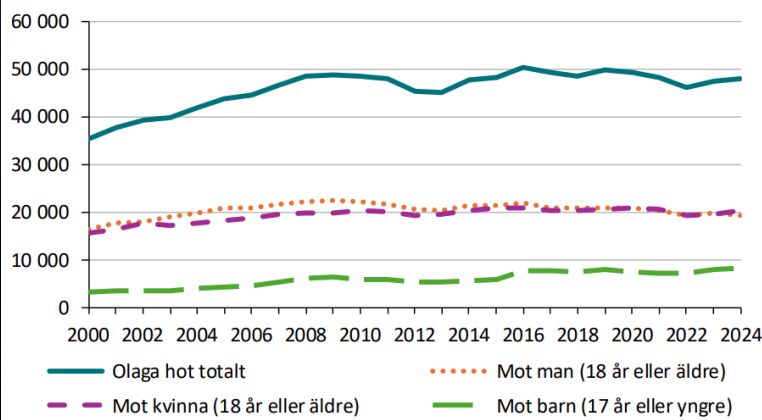
Hoten har minskat under senare år.

Både NTU och andra statistiska undersökningar pekar på att färre upplever att de utsatts för hot sedan början av år 2020. Anmälningssstatistiken däremot visar en relativt jämn nivå för hotanmälningar sedan 2010, även om man där kan se en viss ökning av anmälda hot mot barn sedan millennieskiftet.

Figur 9. Andel bland samtliga samt män respektive kvinnor (16–84 år) som uppgett att de utsatts för hot 2006–2023. Källa: Brå (NTU).

Figur 11. Antalet anmälningar om olaga hot (exklusive olaga hot mot grupp) under perioden 2000–2024. Källa: Brå (statistiken över anmälda brott).

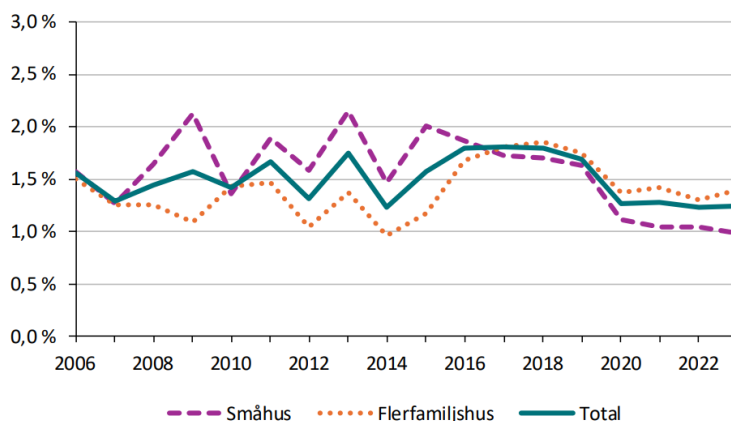
*NTU är en nationell årlig undersökning där enkäter skickas ut till ca 200 000 invånare i Sverige mellan 18 - 84 år. Den innefattar bl.a. frågor om upplevd trygghet och utsatthet för brott.

Bostadsinbrotten har minskat

vilket syns ännu mer tydligt från år 2017/2018, både enligt statistiken över anmälda brott och utifrån NTU. Minskningen planade ut under 2020, och efter det har nivån varit stabil. År 2024 hade vi den lägsta nivån av anmälda bostadsinbrott sedan millennieskiftet, enligt denna rapport. Av alla anmälda bostadsinbrott var det särskilt inbrott i villor och radhus som minskade.

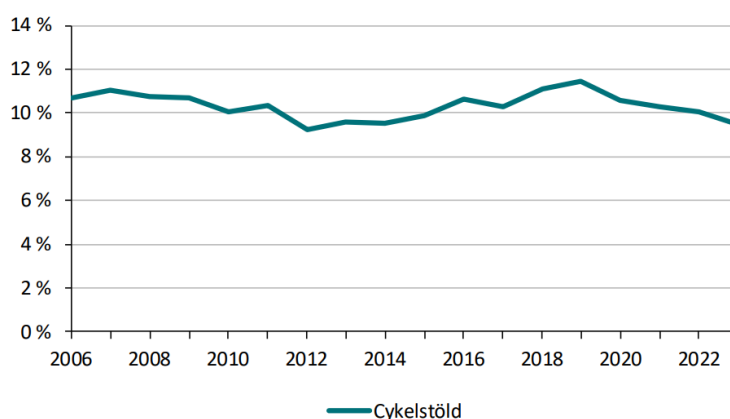
Figur 1. Andel hushåll som utsatts för bostadsinbrott under perioden 2006–2023, uppdelat efter boendeform. Källa: Brå (NTU).

Efter en ökning av cykelstölder

fram till år 2019/2020 går det nu att se en nedåtgående trend där de snarare verkar minska sedan dess. Trenden styrks både av NTU och av antal anmälda brott. Brå lyfter också att det kan vara bra att känna till att många cykelstölder inte polisanmäls, vilket kan påverka statistiken.

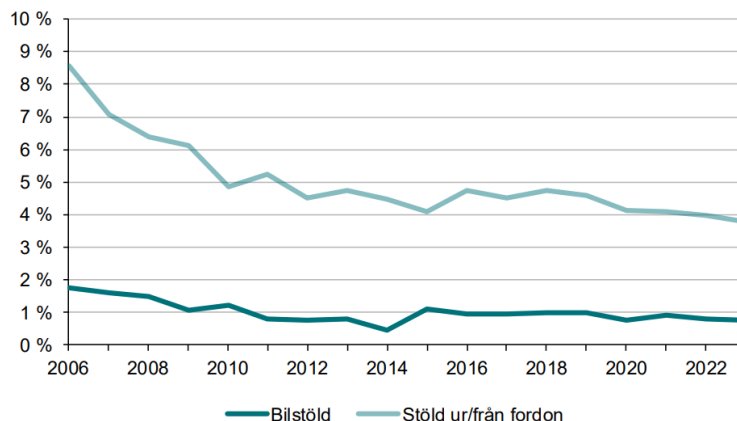
Figur 5. Andel hushåll som utsatts för cykelstöld (av hushåll som ägde minst en cykel) under perioden 2006–2023. Källa: Brå (NTU).

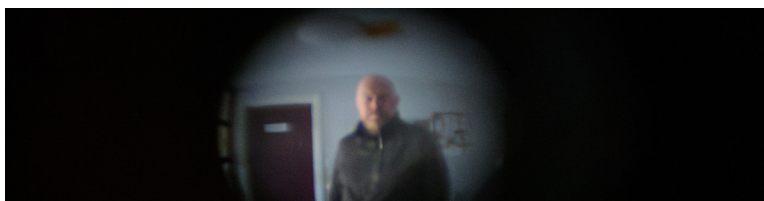

Bilstölder och stölder ur eller från fordon har haft en tydlig minskning under 2000-talet. Från ca 2014 har nedgången mattats av, även om det fortfarande går att se att de verkar minska.

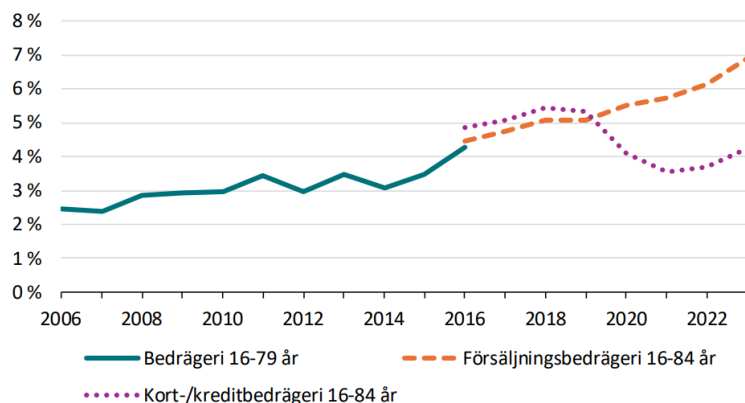
Figur 3. Andel hushåll som utsatts för bilstöld (av samtliga hushåll som ägde bil) samt andel hushåll som utsatts för stöld ur eller från fordon 2006–2023. Källa: Brå (NTU).

Bedrägerierna har ändrat karaktär, där vissa typer av bedrägerier ökar. År 2017 bytte man ut metoden att mäta bedrägerier i NTU. Den tidigare frågan om utsatthet för bedrägerier ersattes med två frågor om försäljningsbedrägeri och kort-/kreditbedrägeri. Kortbedrägerierna har avtagit en del de senaste åren, men däremot fortsätter försäljningsbedrägerier och bedrägerier genom social manipulation att öka. Till viss del kan ökningen möjligtvis förklaras av en större medvetenhet och en ökad benägenhet att anmäla bedrägeriförsök tillsammans med en faktisk ökning av utsattheten för brott.

Figur 7. Andel personer som uppgett att de utsatts för bedrägeri innan metodbytet (2006–2016) respektive försäljningsbedrägeri och kort-/kreditbedrägeri efter metodbytet (2016–2023). Källa: Brå (NTU).

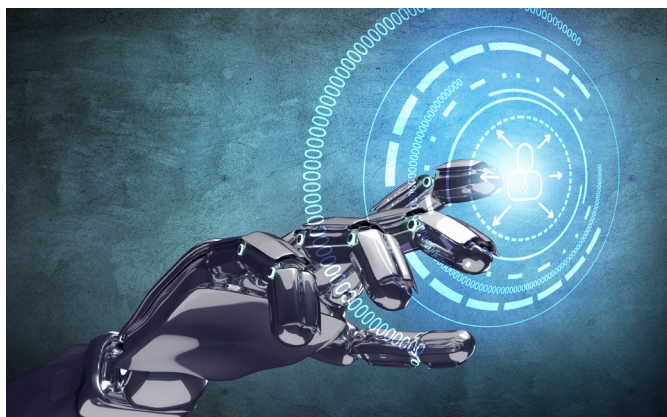

I rapporten gör inte Brå en djupgående analys av vad som ligger bakom utvecklingen av brotten, utan lyfter främst fram vad den insamlade statistiken visar. För den intresserade anger Brå ändå några möjliga förklaringar till varför trenderna ser ut som de gör. Om du är intresserad av att läsa hela rapporten hittar du den här:

<https://bra.se/rapporter/arkiv/2025-04-25-brottsutvecklingen-till-och-med-2024>

Årets grannsamverkanskonferens, en sammanfattning

Den 19/11 skedde den årliga grannsamverkanskonferensen som anordnas av Samverkan mot brott, SAMBO, vilket består av en rad olika organisationer och då bl.a. Polisen. Polisen bidrog med två föreläsningar under dagen. Den ena handlade om hur grannsamverkan kan möjliggöra att många fler brott än enbart stölder upptäcks och förhindras, och den andra gav ett exempel på hur grannsamverkan kan öka tryggheten i ett boendeområde efter en allvarlig händelse.

Utöver polisens föreläsare fanns det även insikter från en rapport som ett fastighetsbolag hade tagit fram om hur grannar påverkar tryggheten och gemenskapen i bostadsområden. Och stöldskyddsföreningen, SSF, hade en föredragning om framtidens brott och hur man kan tänka sig att brottsligheten utvecklas i framtiden utifrån den digitala utvecklingen vi har idag. (Tänk smartklockor, smarta kylskåp, och hur information om oss kan samlas in och användas av kriminella).

För att ändå begränsa sammanfattningen av den här konferensen något har vi valt att berätta om polisens delar av dagen, med tonvikt på vad man kan ta med sig från dem.

Annica Odelind, polis, inledde sin presentation med att lyfta hur samhället hela tiden

förändras och då behöver även Grannsamverkan som metod förändras. Vi ser en effekt av grannsamverkan i flera sammanhang, inte bara i fråga om att förebygga stölder. Metoden i sig bygger på delaktighet, tillit och vaksamhet och att man tillsammans skapar tryggare områden och tar gemensamt ansvar för sitt bostadsområde. I en väl fungerande samverkan stärker vi då samtidigt vår förmåga att förebygga andra brott – där Annica särskilt belyste att vi kan förebygga våld i nära relationer och rekryteringen av unga in i kriminalitet.

Bilden är arrangerad.

Annica lyfte att 28% av befolkningen i Sverige någon gång under sin livstid utsätts för våld i nära relation av sin partner. En ökad kontakt med ens grannar ökar också chansen att den här typen av våld upptäcks och att man slår larm. Grannsamverkan handlar om att se, reagera och agera. Om vi känner varandra, hälsar o.s.v. är det alltså lättare att märka när något inte står rätt till och man vågar oftare bry sig om andra när man känner varandra.

Våld är inte en privatsak.

Bilden är arrangerad.

Vidare pratade Annica om de områden där barn vistas ute utan vuxennärvaro, för i just de områdena skapas utrymme för kriminella att ta kontakt och utnyttja barn och unga till kriminella handlingar. Även om rekryteringen idag till större del än innan sker i den digitala världen, så visar ändå studier på att ett av sätten som rekrytering sker är genom fysisk rekrytering i vissa bostadsområden. Då är det jätteviktigt att det finns vuxna i området som tar ett gemensamt ansvar, syns ute och pratar med barnen – både för att se barnen men också för att notera vilka som rör sig i ens områden.

Enligt en BRÅ-rapport där man gjort intervjuer med barn med kriminell bakgrund vittnar flera om avsaknaden av vuxennärvaro och en längtan till vuxennärvaro och en trygg vuxen. Att vuxna ser barnen, hälsar och bryr sig gör att möjligheten att dras in i kriminalitet minskar.

Det krävs en by för att uppfostra ett barn.

Polisens andra föreläsare var Ulrika Lindström som är Kommunpolis i LPO Uppsala/Knivsta. Hon berättade om hur grannsamverkan ökade tryggheten i ett område efter en sprängning som skedde i början av året 2025:

Natten mellan onsdag 2025-01-22 till torsdag 2025-01-23 skedde en sprängning på Mun-ingatan i Kungsängen, Uppsala. Den anslutande dagen var Områdespolis på plats och jobbade trygghetsskapande och de fick då en del frågor om Grannsamverkan. Samma kväll var det flera från området som deltog i ett uppstartsmöte för Grannsamverkan och fick tilldelat skyltar mm. Grannsamverkan var nu igång och redan veckan efter händelsen satt både grannsamverkansskyltar och klistermärken uppsatta i det drabbade området.

Grannsamverkan kunde i det här fallet skapa en känsla av gemenskap och trygghet. En sprängning sätter såklart igång många tankar och reaktioner hos alla i närområdet – och med hjälp av grannsamverkan kunde man ändå känna en gemenskap och stötta varandra. I Uppsala fortsatte även polisen att jobba trygghetsskapande genom att skicka ut ett meddelande via grannsamverkansappen till ett antal föreningar i närområdet till sprängningen. De gav då lite information om vad som hade hänt och informerade om kontaktvägar in till polisen m.m.

Vad tar vi med oss av det här?

Kort och gott skulle vi säga: Grannsamverkan kan göra stor skillnad på många olika plan. Den kan både vara brottsförebyggande på fler sätt än man tror vid första anblick, och den kan också skapa trygghet där den behövs.

Du som grannsamverkare är viktig!

SoMe-svepet

Ett axplock ur våra sociala media-kanaler

Vi har touchat temat en del i det här grannsamverkansbladet, men även i sociala media har vi uppmärksammat våld i nära relationer under hösten. Den 25 november var det även orange day; FN:s internationella dag för att uppmärksamma våld mot kvinnor och flickor.

Om du tror att någon är utsatt för våld, hör av dig till oss. Ring 112 vi pågående brott, och annars kan du tipsa oss via 114 14 eller polisen.se/tips-polisen

Du kan även anmäla till Socialtjänsten. Kontakta dem genom socialkontoret, du hittar kontaktinformation på kommunens webbplats.

Är utsatt kan du också kontakta Kvinnofridslinjen 020-50 50 50 (öppet dygnet runt, anonymt och gratis).

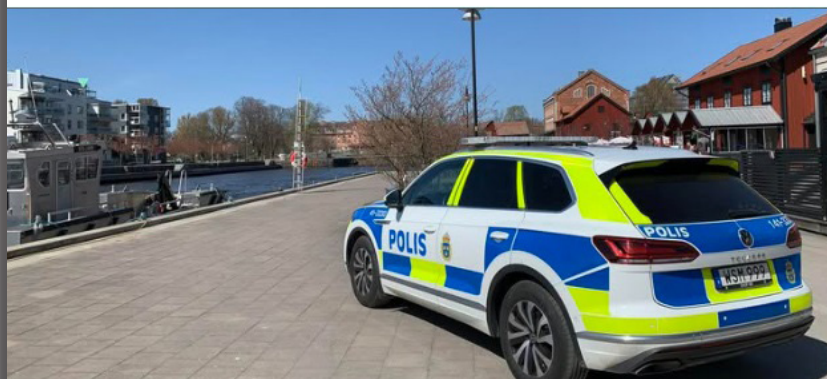
Bilden är arrangerad.

I förra grannsamverkansbladet nämnde vi att vi skulle börja med nätpatrullering. Vi brukar likställa det lite med en fotpatrull på stan, fast den sker i sociala media istället.

Nu har vi kommit igång även om vi fortfarande håller på att utveckla arbetet. Vi brukar meddela vår närvaro via sociala media och då finns möjlighet att bl.a. skicka direktmeddelanden till oss via Messenger.

Hej. Idag tisdag finns vi, den digitala patrullen, på plats. Varmt välkommen att höra av dig till oss på Facebook via Polisen Nyköping och Instagram. Hoppas ni får en fin dag. 🇸🇪
Vid pågående händelse/brott, ring alltid 112.

Vi har också marknadsfört polisutbildningen på deltid och distans för vi är SÅ glada att vi fått den här möjligheten! Det är inte alla lokalpolisområden som har den här varianten till utbildning som dessutom leder till **garanterad** anställning i **lokalpolisområde Nyköping!** (Om man blir godkänd förstås).

- Vill du eller någon bekant skola om sig?

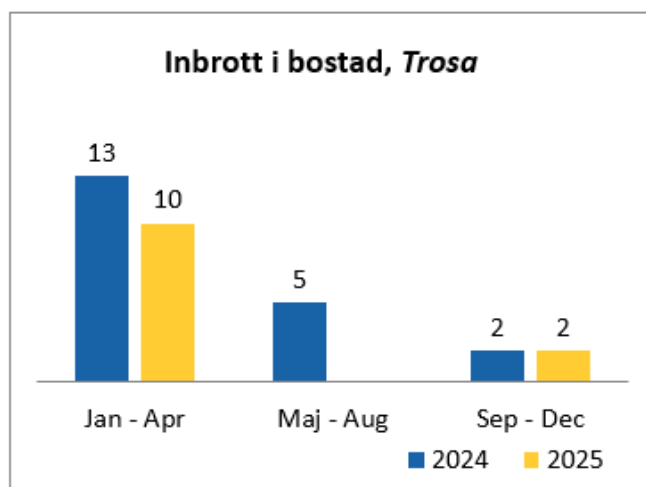
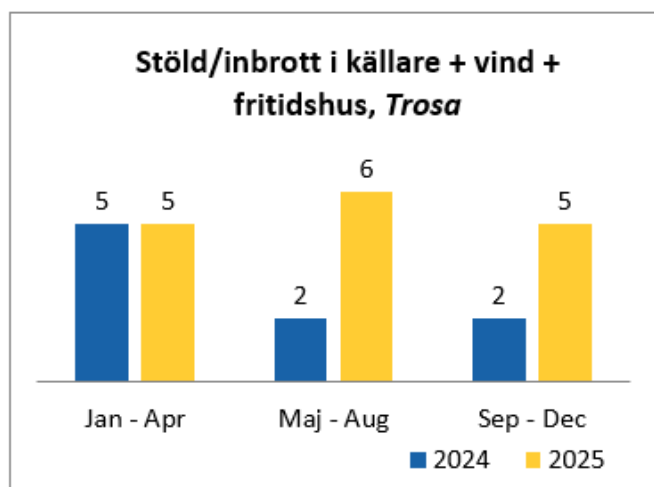
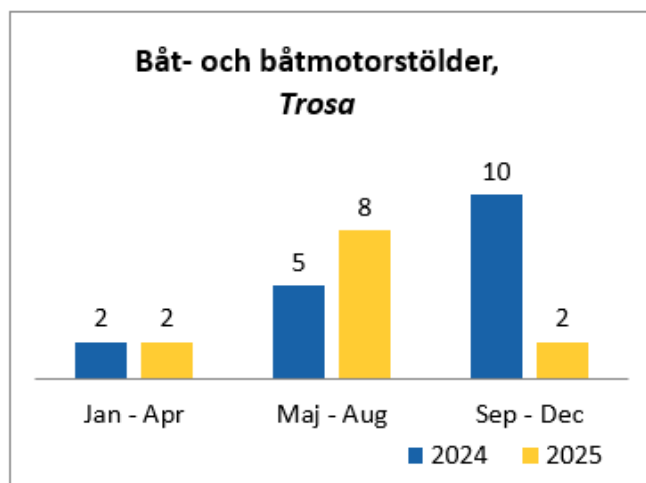
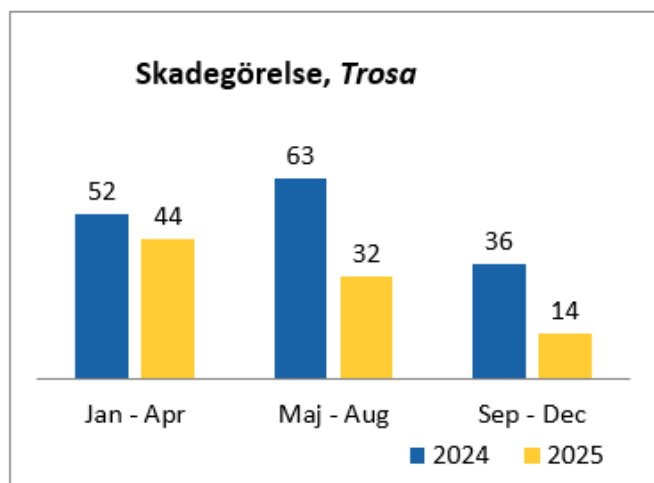
Du kan läsa mer på polisen.se/DPU-ost

Statistik - vad har hänt sedan sist?

För att du ska få veta lite mer om vad som händer där du bor, har vi tagit fram statistik för några utvalda brott i din kommun. Statistiken är inte ett exakt mått på brottsligheten, bl.a. eftersom inte alla brott polisanmäles. Se siffrorna som en fingervisning.

Siffrorna nedan innefattar:

- All skadegörelse, t.ex. klotter, repade bilar och krossade fönster.
- Stöld av båtar med och utan motor, samt stöld av båtmotorer.
- Inbrott i källar- och vindsutrymmen samt stöld ur dem utan inbrott. Dessutom ingår inbrott i fritidshus i samma diagram.
- Inbrott i villa, radhus och lägenhet.

Polisen

Hjälp oss minska brottsligheten och öka tryggheten. Tipsa via e-post eller telefon.

Du kan vara anonym. **Vid pågående brott eller i nödsituation ring 112.**

114 14

polisen.se

112

... och så några avslutande ord

Vi hoppas att du fick en bra avslutning på år 2025. Nu har vi alla gått in i 2026, och året fick inledas under ett täcke av snö.

Vad du än tar dig an i år, oavsett om du fortsätter på samma utstakade spår eller har storslagna planer - så håller vi tummarna för ett bra år.

Vi i lokalpolisområde Nyköping har en grundplan för vårt arbete i år. Som alltid försöker vi finnas på plats i våra kommuner i största möjliga mån.

Vi ses därute.

Tack för den här gången!

